

Butlletí

Oficial

Data: 24/05/95

Número: 29

Any: 7

Data document: 11/05/95

Organisme: 01.2. Lleis

Sumari: Llei de protecció del secret bancari i de prevenció del blanqueig de diner o valors productes del crim, d'11-5-95.

Llei de protecció del secret bancari i de prevenció del blanqueig de diner o valors productes del crim

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 11 de maig de 1995 ha aprovat la següent:

Llei de protecció del secret bancari i de prevenció del blanqueig de diner o valors productes del crim

Exposició de motius

És un fet que el problema de la droga ha adquirit unes proporcions dramàtiques i constitueix un dels grans flagells del món actual. Fins ara, totes les mesures que s'han anat prenent internacionalment contra la producció i el tràfic, i d'una manera menys decidida i menys unànime contra el consum, no han tingut la suficient efectivitat.

Les immenses xifres que es mouen en els circuits del tràfic de droga, i els extraordinaris rendiments econòmics que s'hi generen, tenen malauradament un atractiu massa fort perquè unes mesures coercitives, per dures que siguin, puguin aconseguir una plena eficàcia si la lluita no pren unes dimensions més àmplies, en una visió més global del conjunt dels processos delictius originats pel narcotràfic.

Aquestes raons, analitzades a fons en fòrums internacionals d'experts, han portat a la conclusió que les actuacions policials havien de ser complementades amb una acció sistemàtica, i vinculant, del conjunt del sistema financer internacional en particular i, en general, per part de totes les persones físiques i jurídiques l'activitat de les quals puguin eventualment ser idònia per a una operació del blanqueig.

En efecte, és evident que les operacions de compra-venda de droga produeixen uns moviments financers que, normalment, han de discórrer pels canals habituals de transferència de fons. I, d'altra banda, és també ben clar que els traficants necessiten netejar el producte dels seus guanys mitjançant transaccions ordinàries i inversions en afers legals.

En realitat, el Principat d'Andorra ja es va incorporar en la lluita contra el blanqueig de diner d'origen criminal, incloent en el Codi Penal, aprovat el 12 de juliol de 1990, uns articles específicament dedicats a aquesta matèria. I les entitats bancàries andorranes van subscriure, aquell mateix any, de la seva pròpia voluntat, un codi deontològic especialment orientat a aquesta mateixa finalitat.

Els resultats de l'acció concertada entre els àmbits judicial i bancari andorranos, han merescut positius reconeixements internacionals; ha estat satisfactori de constatar, en la pràctica, que una actuació eficaç en aquest camp és compatible amb el respecte al secret bancari -protegit pel mateix Codi Penal i també incorporat a la present Llei- i no deteriora les relacions normals de les entitats financeres amb els seus clients.

Ara, les autoritats andorranes han considerat que calia donar forma legal específica a un compromís col·lectiu davant d'aquest problema, fent també tot allò necessari per a preservar el País d'eventuals intents d'abusar de les seves tradicionals garanties i llibertats.

El Consell General ha partit dels principis establerts en el Conveni de Viena de les Nacions Unides contra el tràfic il·lícit d'estupefaents i substàncies psicòtropes; ha tingut present el que, sobre aquesta qüestió, s'ha anat recomanant des de les diverses instàncies internacionals, i ha pres com a referència els textos legislatius del nostre entorn.

En aquesta línia convindrà que el Govern procedeixi a iniciar els tràmits que facin possible l'adhesió de l'Estat andorrà als dos convenis internacionals que assenten la coordinació mundial contra el crim organitzat: el Conveni de Viena de les Nacions Unides del 1988 i el Conveni d'Estrasbourg del Consell d'Europa del 1990.

Es constata que la lluita internacional contra el blanqueig de diner, tot i estar fonamentalment orientada a combatre el tràfic de droga, estén el seu abast a les altres manifestacions de la delinqüència criminal organitzada, les quals sovint estan interrelacionades.

Dues són les idees de base en les quals es fonamenta aquesta Llei. La primera és la confirmació d'una decidida participació, des de la perspectiva financera, en la lluita contra el blanqueig de diner procedent del narcotràfic i d'altres activitats criminals. La segona, és la de ratificar el principi bancari de no ingerència en els afers del client i, sobretot, de preservar el secret professional. Es tracta de mantenir l'equilibri entre una obligació col·lectiva davant d'un problema gravíssim que afecta a tota la societat, i unes prerrogatives i drets individuals que només poden ser alterats excepcionalment i per motius de protecció d'un bé jurídic superior.

Es pretén, doncs, que els serveis financers del Principat d'Andorra no puguin ser utilitzats per les organitzacions criminals, i que els mecanismes dissuasius operin de tal manera que no perjudiquin la normal relació de les entitats financeres amb els seus clients, ni afectin negativament el positiu desenvolupament econòmic del Principat.

Pels motius exposats, s'aprova la present Llei.

Capítol primer. Objecte i abast

Article 1

La present Llei té per objecte la protecció del secret bancari i la prevenció del blanqueig de diner o de valors procedents del tràfic de drogues i d'altres activitats criminals.

Article 2

Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per infracció del secret bancari i/o per blanqueig de diner o valors la comissió de qualsevol dels actes tipificats com a tals dins del Codi Penal.

Article 3

Llevat d'aquells preceptes específicament aplicables a les entitats financeres sotmeses al secret professional, la present Llei abasta a totes les persones, físiques o jurídiques, qualsevol acte econòmic de les quals pugui canalitzar o facilitar una operació de blanqueig de diners o de valors.

Article 4

Els qui actuïn com a fiduciaris estan obligats a informar-se degudament de l'origen dels fons que rebin i de la identitat del seu veritable propietari, a fi d'evitar qualsevol operació de blanqueig de diner o de valors.

Article 5

Les sucursals, filials o delegacions, de societats andorranes situades a l'estranger, així com les societats domiciliades a l'estranger, el control de les quals estigui en mans de persones, físiques o jurídiques, andorranes o residents a Andorra, que tinguin per objecte operacions financeres, han d'adoptar totes quantes mesures siguin necessàries per tal de prevenir qualsevol acte de blanqueig de diner o de valors.

El Govern, amb l'informe previ de l'Institut Nacional Andorrà de Finances i el dictamen de la Comissió Superior de Finances, queda facultat per reglamentar aquesta obligació.

Capítol segon. Secret bancari i obligació de declarar

Article 6

Els administradors, dirigents i empleats de banca o d'entitat financera tenen l'obligació de guardar secret respecte a la informació que afecta els seus clients dins el marc de l'activitat bancària o financera. A tal efecte, han d'adoptar totes les mesures de prudència i cautela que siguin convenients en vistes a la salvaguarda del secret professional. La violació del secret professional, llevat de causa legal de justificació, és constitutiva de delictes en els termes previstos en el Codi Penal.

Les entitats financeres només poden facilitar informació relativa a les relacions amb els seus clients i als comptes o dipòsits d'aquests, dins del marc d'un procediment judicial i prèvia instrucció escrita d'un Batlle. Altrament, la declaració a la Comissió Superior de Finances, feta segons les previsions de la present Llei, no constituirà violació del secret professional, ni de les restriccions sobre revelació d'informació i, consegüentment, no comportarà cap mena de responsabilitat.

Article 7

Les entitats financeres, sigui quina sigui la naturalesa específica de la seva activitat, tenen l'obligació de declarar al Batlle de Guàrdia, als efectes penals pertinents, qualsevulla operació, o projecte d'operació, relativa a diners o valors respecte als quals hi hagin indicis racionals de que poden provenir d'un dels actes tipificats en el Codi Penal com a delictes de blanqueig de diner o de valors.

Seguidament, l'entitat financera trametrà còpia de la declaració, amb la documentació corresponent a la Comissió Superior de Finances, per tal que aquesta, sense perjudici de les actuacions i responsabilitats penals que escaiguin, faci les verificacions pertinents i exerceixi la seva funció de control en les condicions previstes en el capítol IV.

Qualsevulla altra persona a la qual, en l'exercici de la seva activitat econòmica, se li planteji una operació que presenti indicis racionals relacionats amb el blanqueig de diner o valors, està obligada a declarar-la al Batlle de Guàrdia.

L'obligació de declarar ha de ser completa amb independència de quin sigui el país on s'hagi comès, o es pugui cometre, el presumpte delictes de blanqueig de diner o d'altres béns, o d'on procedeixin o vagin destinats els fons.

Article 8

La declaració ha de ser efectuada, si és possible, abans que l'entitat hagi executat l'operació financera dubtosa. En aquest cas, si el Batlle estima que existeixen indicis racionals suficients, ordenarà el bloqueig de l'operació.

Si el Batlle no aprecia la suficient gravetat dels indicis per a instar el bloqueig, així ho farà constar i s'entendrà autoritzada l'execució de l'operació.

L'entitat financera ho comunicarà tot seguit a la Comissió Superior de Finances.

En qualsevol cas, hagi estat o no executada l'operació, la declaració ha d'anar acompanyada de tota la informació relacionada amb l'operació o sol·licitud d'operació.

L'entitat financera haurà de trametre a la Batllia i a la Comissió Superior de Finances qualsevol element de nou coneixement que pugui tenir incidència en l'apreciació de l'operació declarada.

Article 9

Cadascuna de les entitats financeres designarà la persona o persones habilitades per fer la declaració i ser representants habituals davant de la Batllia i de la Comissió Superior de Finances. La designació serà notificada a la Batllia i a la Comissió.

Article 10

En cap cas no es podrà informar de l'existència de la declaració la persona o persones afectades, ni a tercers, ni donar-los informació sobre el tràmit que vagi seguint.

Capítol tercer. Altres obligacions de les entitats bancàries

Article 11

1) En rebre la sol.licitud per a efectuar alguna operació d'obertura d'un compte, ordre de compra de valors, constitució d'un dipòsit mobiliari, transferència de fons, arrendament d'una caixa de seguretat o qualsevulla altra operació homologable a les enumerades, si el sol.licitant és una persona física, l'entitat bancària s'haurà d'assegurar de la identitat del client, del seu domicili i de la seva activitat professional. Per a tal li exigirà l'exhibició d'un document d'identitat oficial proveït de fotografia.

2) Si la sol.licitant és una persona jurídica, l'entitat bancària haurà d'exigir:

a. Certificació de la seva inscripció al Registre de Societats.

b. Justificació, de la mateixa manera que ho preveu el punt 1 d'aquest article, de la identitat de la persona física que, a tenor de la documentació presentada, ostenta la presidència o càrrec similar de l'entitat.

c. Els poders suficients de les persones que poden actuar per compte de l'entitat i la justificació de la seva identitat, en els termes dits anteriorment.

3) En qualsevol cas, abans d'establir cap contracte relatiu a les transaccions dites en el punt 1 d'aquest article, l'entitat bancària haurà de verificar, amb diligència i fins a límits raonables, la identitat dels veritables drethavents de la transacció sol.licitada.

4) El deure de vigilància i de verificació d'identitat abasta també a les entitats bancàries en relació a qualsevol client ocasional que interessi alguna operació que, per la quantia o les condicions d'execució, comporti dubtes o indicis d'il.licitud.

Article 12

Sense perjudici del compliment de les normes generals que regulen l'obligació de conservació dels documents comptables i contractuals, les entitats bancàries han de conservar la documentació referida en l'article precedent durant un període mínim de cinc anys, a comptar de la data de finalització de relacions comercials amb el client.

Article 13

Les entitats bancàries han d'establir procediments adequats i suficients de control i comunicació interna, a fi de protegir el secret bancari i de prevenir i impedir operacions de blanqueig de diner. En tal sentit, han de portar a terme programes específics de formació del seu personal.

L'auditoria externa de l'entitat bancària verificarà el compliment d'allò que es disposa en el present article i així ho farà constar en el seu informe.

Capítol quart. Funcions de control i de cooperació

Article 14

La Comissió Superior de Finances, a tenor d'allò disposat en els apartats 5 i 6 de l'article 9 de la Llei d'Ordenació del Sistema Financer, assumeix el control del compliment de les normes relatives a la regulació contra el blanqueig de diner i exerceix el poder disciplinari sobre el conjunt del sistema financer.

Article 15

La Comissió Superior de Finances en rebre la còpia de la declaració, dita en l'apartat 2 de l'article 7, verificarà l'actuació de l'entitat financera en ordre a tot el que estableix la present Llei, podent demanar a l'entitat concernida qualsevol documentació o informació que consideri necessària. Si estima que existiesen irregularitats o mancaments, instruirà un expedient, amb audiència de l'entitat financera i, segons procedeixi, arxivarà o bé qualificarà, proposarà sanció i trametrà l'expedient al Govern per a la seva resolució.

La Comissió Superior de Finances, per delegació del Govern, podrà sancionar directament les infraccions lleus.

Contra la resolució dictada per la Comissió Superior de Finances o pel Govern, segons procedeixi, es podrà interposar directament recurs davant la secció administrativa del Tribunal dels Batlles.

Article 16

Les informacions trameses a la Comissió Superior de Finances només poden ser utilitzades als efectes previstos en la present Llei.

Les deliberacions de la Comissió Superior de Finances són secretes. Els membres que componen la Comissió estan obligats a mantenir el secret professional sobre tota la informació obtinguda en l'exercici de les seves funcions.

L'obligació subsisteix fins i tot quan deixin de formar part de la Comissió segons els termes previstos en el Codi Penal.

En el desenvolupament de les seves funcions, la Comissió Superior de Finances disposa de la col.laboració tècnica i administrativa de l'Institut Nacional Andorrà de Finances, quals cooperadors queden també subjectes a servir el secret professional en les mateixes condicions que els membres de la Comissió.

Article 17

La cooperació amb els serveis estrangers relacionats amb la prevenció del blanqueig de diner procedent del tràfic de drogues i del crim organitzat serà materialitzada per les autoritats judicials andorranes.

Article 18

La tramesa d'informació a serveis estrangers, degudament capacitats per a aquestes actuacions, relatives a operacions, o projectes d'operacions, relacionades amb el blanqueig de diner procedent del tràfic de drogues i del crim organitzat, està supeditada a les condicions prèvies següents:

- a) la reciprocitat en l'intercanvi d'informació;
- b) el compromís, per part de l'Estat receptor, de no utilitzar la informació per a cap altra finalitat que no sigui la que persegueix la present Llei;
- c) que els serveis estrangers receptors de la informació estiguin sotmesos, sota sanció penal, al manteniment del secret professional.

Les autoritats judicials andorranes, abans de facilitar la informació, hauran de verificar:

- 1r. Que es compleixin les condicions referides en el paràgraf anterior;
- 2n. Si ja s'ha iniciat al Principat d'Andorra un procediment pels mateixos fets o per fets connexos;
- 3r. Si la comunicació de la informació, en ser facilitada a un altre Estat, podria perjudicar els interessos del Principat.

Capítol cinquè. Règim disciplinari

Article 19

Les infraccions administratives i les corresponents sancions que s'estableixen en aquest capítol i que podrà imposar el Govern a proposta de la Comissió Superior de Finances, són d'aplicació sense perjudici de les responsabilitats que es puguin depurar per la via penal.

Article 20

Les infraccions es classifiquen en molt greus, greus i lleus, com segueix.

1. Són infraccions molt greus:
 - a. La vulneració maliciosa del secret bancari establert en l'article 6.
 - b. L'omissió de l'obligació de declarar per part de les entitats financeres establerta en l'article 7.
 - c. La infracció de la prohibició establerta en l'article 10.
 - d. La comissió de més de tres infraccions greus en el termini d'un any.
2. Són infraccions greus:
 - a. La vulneració culposa del secret bancari establert en l'article 6.

b. L'omissió de l'obligació de declarar per part de les persones referides en l'apartat 3 de l'article 7.

c. No assegurar-se de la identitat dels clients en els termes previstos en l'apartat 1 de l'article 11 o no haver exigit els documents requerits en l'apartat 2 del mateix article.

d. La manca de vigilància i verificació d'identitat prevista en l'apartat 4 de l'article 11.

e. La comissió de més de tres infraccions lleus en el termini d'un any.

3. Són infraccions lleus:

a. La no suficient verificació del veritable drethavent de l'operació a executar segons l'apartat 3 de l'article 11.

b. La no comunicació a la Batllia i a la Comissió Superior de Finances de les persones habilitades previstes en l'article 9.

c. La falta de conservació dels documents durant el temps fixat per l'article 12.

Article 21

Les infraccions lleus seran sancionades amb amonestació escrita i multa de deu mil a cinquanta mil PTA, les greus, amb la prohibició de poder efectuar determinats tipus d'operacions financeres i/o amb la suspensió temporal de dirigents d'un a sis mesos i multa de cinquanta mil una a dos milions de PTA, les molt greus, amb la suspensió temporal de dirigents fins a tres anys o amb suspensió definitiva de dirigents i multa de dos milions una a cinquanta milions de PTA.

Per a la graduació de les sancions, dins dels límits establerts, s'atendrà a la gravetat del cas, la falta de vigilància, les carències o insuficiències dels mecanismes de previsió i a la intencionalitat o grau de negligència en què s'hagués incorregut.

Disposició addicional primera

En les regulacions legals i en els desenvolupaments reglamentaris relatiu al sistema financer, es determinarà, quan sigui procedent, l'aplicació a les altres entitats financeres de preceptes de la present Llei que afecten específicament les entitats bancàries, i s'establirà el caràcter total o parcial d'aquesta aplicació, en funció de les seves activitats.

Disposició transitòria primera

Les entitats bancàries queden obligades a revisar la documentació relativa als seus actuals clients a fi d'actualitzar si fos el cas, segons el que preceptua l'article 11, en el termini de 5 anys, a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final primera

Es faculta el Govern perquè pugui establir les normes específiques amb relació a qualsevol punt de la present Llei que pugui requerir un desenvolupament reglamentari i per fer-la operativa.

Disposició final segona

Les obligacions referides en el capítol III seran efectives a partir de la data que fixi el Govern.

Disposició final tercera

Aquesta Llei entrarà en vigor el dia de la seva publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 11 de maig de 1995

Josep Dalleres Codina

Síndic General

Nosaltres els Coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

François Mitterrand

Joan Martí Alanís
President de la
República Francesa
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra
Copríncep d'Andorra